

Hallituksen toimintakertomus

Konserni

Suur-Savon Sähkö -konsernin muodostavat emoyhtiö Suur-Savon Sähkö Oy sekä tytäryhtiöt: Järvi-Suomen Energia Oy (emoyhtiön omistusosuus 100 %), Lumme Energia Oy (79,4 %) ja Kerienergia Oy (67,0 %). Tytäryhtiöiden toiminta ja talous on selostettu lyhyesti tässä toimintakertomuksessa. Lisäksi konserniin kuuluvat seuraavat emoyhtiön kokonaan omistamat yhtiöt, joilla ei ole varsinaista liiketoimintaa, osalla yhtiöistä on osakeomistuksia:

Anttolan Lämpö Oy, Enonkosken Lämpö Oy, Etelä-Savon Vesi Oy, Hirvensalmen Lämpö Oy, Jaalan Lämpö Oy, Järvi-Suomen Lämpö Oy, Järvi-Suomen Valo Oy, Järvi-Suomen Vesi Oy, Kymppienergia Oy, Kerimäen Lämpö Oy, Leivonmäen Lämpö Oy, Luhangan Lämpö Oy, Mikkelin Energia Oy, Pertunmaan Lämpö Oy, Ristiinan Lämpö Oy, Savonrannan Lämpö Oy, Sulkavan Lämpö Oy, Suur-Savon Sähkökone Oy.

Tilikauden aikana tapahtuneet muutokset konsernirakenteessa

Kerimäen Kaukolämpö Oy:n omistus siirtyi tehdyllä osakekaupalla joulukuussa 2017 kokonaan Suur-Savon Sähkö Oy:n omistukseen. Omistusosuus ennen tehtyä kauppaa oli Savonlinnan kaupungilla 60 %:a ja Suur-Savon Sähkö Oy:llä 40 %:a. Tehdyn osakekaupan johdosta yrityksestä tuli osa Suur-Savon Sähkö -konsernia. Yhtiö sulautettiin Suur-Savon Sähkö Oy:n 31.5.2018. Muilta osin konsernirakenteessa ei vuoden 2018 aikana ole tapahtunut muutoksia.

Arvio yhtiön taloudellisesta asemasta ja tuloksesta sekä toiminnan kehittymistä koskevat tärkeimmät seikat

Konsernin liikevaihto oli 148,0 milj. euroa (138,9 milj. euroa 2017) ja nousi edellisvuodesta 6,5 %. Emoyhtiön liikevaihto oli 67,0 milj. euroa (89,1 milj. euroa 2017). Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 18,4 milj. euroa, joka oli 5,5 milj. euroa edellisvuoden (12,9 milj. euroa) tulosta parempi. Emoyhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli -4,3 milj. euroa (-1,7 milj. euroa 2017). Emoyhtiön kirjaamat tuloverot olivat 2,0 milj. euroa ja konsernissa kirjattiin veroja yhteensä 2,5 milj. euroa. Konsernissa laskennallisten verojen lisäys oli 1,0 milj. euroa. Emoyhtiön tilikauden voitto oli 7,0 milj. euroa (4,6 milj. euroa 2017) ja konsernin tilikauden voitto oli 14,6 milj. euroa (9,7 milj. euroa 2017).

Energiankulutus indikoi yleistä talouden kehitystä valtakunnallisesti ja paikallisesti. Valtakunnallisesti sähkön kulutus kasvoi vuonna 2018 yhteensä 2 %. Suur-Savon Sähkö -konsernin toiminta-alueella sähkön käyttö kasvoi 0,8 %, ja lämpötilakorjattuna pienenemistä oli 0,8 %. Yhtiön verkkoalueella siirretty sähkön määrä oli 1 155 GWh (1 146 GWh 2017). Suur-Savon Sähkö -konsernin sähköverkkoon asennettiin uusia liittymiä 275 (311), mutta vanhoja liittymiä purettiin 176 (189), joten nettomuutos oli 99 (122).

Tukkusähkömarkkinoilla näkyi selvää nousua, tukkusähkön hinnan ollessa 46,8 €/MWh (33,19 €/MWh 2017) Suomen hinta-alueella. Yhden €/MWh muutos tukkusähkömarkkinoilla nostaa Suur-Savon Sähkö -konsernin sähköntuotannon arvoa vuodesta riippuen noin 0,4 - 0,5 miljoonaa euroa. Riskienhallinnallisista syistä tuotannon tuloksen volatiliteettia pienennetään johdannaissopimuksilla, joten spot-hinnan muutokset eivät sellaisenaan siirry tulokseen.

Kaukolämmön myyntiä konsernilla oli 288 GWh (290 GWh 2017). Vuosi 2018 oli lämmitystarveluvulla laskettuna 1,2 % vuotta 2017 lämpimämpi, ja 8,8 % pitkän aikavälin keskiarvoa lämpimämpi. Lämpöasiakkaiden määrä oli vuoden lopussa 1506, vähennyistä edellisvuoteen oli 1 asiakas. Lämmin säätö osittain selittää Suur-Savon Sähkö -konsernin alueella kulutetun sähkön ja kaukolämmön

kulutuksen pienentyntä tasoa. Yleisen taloudellisen kehittymisen myönteinen vire ei lämpötilakorjatuissa energiankulutusluvuissa tai liittymämäärien kehityksessä ainakaan toistaiseksi näy Suur-Savon Sähkö - konsernin toiminta-alueella.

Toimialueen sähkön, kaukolämmön ja höyryn tuotannossa käytettyjen kotimaisten polttoaineiden osuus oli yhteensä 97,9 %, josta puuta 90,2 % ja turvetta 7,6 %. Öljyn osuus energiantuotannon polttoainekäytössä oli vain 2,1 %. Sähköenergian myynti oli 1 479 GWh, mikä oli 6,1 % edellisvuotta enemmän.

Sähkön tuotantoresurssien tuotannosta 324,2 GWh oli Kymppivoiman kautta omistetuilla osakkuusvoimalaitoksilla tuotettua sähköä. Omalla alueella, Vaajakosken ja Kissakosken vesivoimalaitoksilla tuotettiin 26,4 GWh, sekä Järvi-Suomen Voima Oy:n osakkuusvoimalaitoksella tuotettiin 61,7 GWh. Sähkön tuotanto omilla ja osakkuusvoimalaitoksilla oli yhteensä 412 GWh (449 GWh 2017).

Konsernin henkilöstökuluihin sisältyy vuoden 2018 tulospalkkiovaraus 0,4 milj. euroa. Vuoden 2018 tulospalkkiot vastaavat konsernissa keskimäärin 17 päivän palkkaa. Tulospalkkiot maksetaan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen keväällä 2019.

Suunnitelman mukaiset poistot emoyhtiössä olivat 25,5 milj. euroa. Lisäpoistoa kirjattiin 5,2 milj. euroa. Emoyhtiön kokonaispoistot olivat 57,2 % EVL:n mukaisista enimmäispoistoista. Konsernin suunnitelman mukaiset poistot olivat 25,6 milj. euroa (24,0 milj. euroa 2017).

Emoyhtiön liikevoitto oli -2,7 milj. euroa ja konsernin liikevoitto 20,2 milj. euroa. Rahoituskulut olivat emoyhtiössä 0,9 milj. euroa ja konsernissa 1,0 milj. euroa. Yhtiön johto on arvioinut pysyviin vastaaviin sisältyvien osakkeiden tuotto-odotuksia ja päättänyt tehdä Suomen Energiavarat Oy:n osakkeisiin liittyen 3 milj. euron arvonalennuksen. Arvonalennus on esitetty tuloslaskelmassa kohdassa rahoituskulut. Emoyhtiö sai osinkoja Suomen Energiavarat Oy:ltä (VAPO-omistus) 1,1 milj. euroa sekä Voimapiha Oy:ltä (Ruotsin Kraftgården AB -osuuksia) 1,0 milj. euroa. Emoyhtiön tulokseen kirjattiin 18,5 milj. euron suuruinen konserniavustus tytäryhtiö Järvi-Suomen Energia Oy:ltä.

Konsernin kokonaisinvestoinnit olivat 43,7 milj. euroa, josta sähkön siirto- ja jakeluverkon osuus oli 40,3 milj. euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 38,4 milj. euroa. Sähkön toimitusvarmuutta parannettiin konsernissa kaapeloimalla taajamien syöttöjohtoja ja siirtämällä haja-asutusalueilla verkkoa mahdollisuuksien mukaan teiden varsille. Taajamien maakaapelointi toiminta-alueella on liki valmis. Säävarman verkon rakentaminen jo nyt näkyy myönteisenä kehittymisenä sähkön toimitusvarmuuden paranemisena. Toimintavuoden aikana ei ollut merkittäviä luonnonolosuhteista aiheutuneita häiriöitä.

Liittymismaksujen lisäys konsernissa oli 1,7 milj. euroa. Liittymismaksut konsernitaseessa olivat 162,7 milj. euroa. Taseen loppusumma oli emoyhtiössä 508,4 milj. euroa ja konsernissa 519,7 milj. euroa.

Konsernissa lyhennettiin lainoja tilikaudella 24,0 milj. euroa, josta eläkelainojen osuus oli 0,9 milj. euroa. Uusia lainoja nostettiin 64,0 milj. euroa.

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	Konserni			Emoyhtiö		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Liikevaihto milj. €	148,0	138,9	146,3	67,0	89,1	119,8
Liiketulos %	13,6	10,8	16,4	-4,0	1,9	3,7
Sijoitetun pääoman tuotto	4,5	3,6	6,9	-0,1	0,3	1,6

(RONA)						
Omavaraisuusaste %	29,5	31,8	33,1	33,2	35,0	37,8
Quick Ratio	1,5	0,7	0,9	1,6	0,9	0,9

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Suur-Savon Sähkö Oy möi Punkavoima Oy:n osakkeet Savonlinnan kaupungin omistamalle Kiinteistö Oy Punkaharjun Nobelinniemielle 31.05.2018.

Sähkönsiirtohintoja nostettiin 1.7.2018 noin 8 %. Tariffikorotuksen taustalla on siirto- ja jakelutoiminnan investointien aiheuttaman ulkoisen lainatarpeen pienentäminen. Järvi-Suomen Energia Oy:lle myönnettiin jatkoaikaa säävarman verkon rakentamiseksi. Jatkoaika tarkoittaa, että takaraja siirtyi vuodesta 2028 vuoteen 2036.

Kaukolämpötoiminnan tariffeissa siirryttiin kausihinnoitteluun 1.7.2018. Kausihinnoittelun hintatasot asetettiin siten, ettei sillä normaalivuoden tapauksessa ole vaikutusta kaukolämmön liikevaihtoon tai liikevoittoon. Kausihinnoittelu huomioi aiempaa tarkemmin lämmöntuotannon todelliset kustannukset ja kannustaa asiakkaita paremmin energian säästöön.

Vaasan kuljetuskanava Oy toimitti Mäntyharjulle uuden kattilan apulaitteineen. Uusi kattila ja apulaitteet sijoitettiin vanhaan lämpölaitosrakennukseen.

Taloushallinnon operatiiviset toiminnot ulkoistettiin Azets Insight Oy:lle 1.12.2018.

Konsernin lainasalkusta iso osa kilpailutettiin kesän 2018 aikana, ja varmistettiin rahoitus lähivuosien investointiohjelmalle kilpailukykyisellä rahan hinnalla.

Strategia

Konsernin toimintaa ohjaa joulukuussa 2017 hyväksytty strategia konsernin toiminnan kehittämiseksi vuosille 2018 – 2022. Strategian perusoletuksena on käynnistyneen talouden nousukauden jäävän lyhytkestoiseksi ja siirryttävän uuteen taantumajaksoon 2020 luvun alkupuolella.

Konserni keskittyy yhdyskunnan perusinfrastruktuurin rakentamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen siten, että 'haltuun uskotusta omaisuudesta' pidetään huolta ja yhdyskunnan perusinfrastruktuuriin liittyvän liiketoiminnan arvoa kehitetään myönteisesti.

Konsernin pääomavaltaisissa toiminnoissa terävöitetään entisestäänkin investointitehokkuuden parantamista, kumppanusmallien kehittämistä, sekä huoltovarmuuden parantamista.

Pääomavaltaisissa liiketoiminnoissa sijoitetun pääoman tuotto on laadullisten kriteerien ohella määräävä mittari.

Työvoimavaltaisissa liiketoiminnoissa haetaan tehokkuuteen tähtääviä rakenteita tavoitellen 'jokaiselle tunnille tulee tuottavaa työtä'. Tämä tarkoittaa toimintojen yhdistämistä, kumppanuuksien rakentamista, sekä ulkoistuksia.

Konsernirakenteen kehittyessä nämä linjaukset johtavat siihen, että sähkön siirtoliiketoiminnan, tuotantoliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan organisaatiot konsernissa kehittyvät enenevässä määrin tilaajaorganisaatioiksi ja Elvera Oy:n sekä Lumme Energia Oy:n muodostaminen, sekä taloushallinnon ulkoistus, ovat esimerkkeinä tuottavuutta ja tehokkuutta hakevista rakenteista työvoimavaltaisissa toiminnoissa.

Konsernitalouden johtamista ohjaa operatiivisen tehokkuuden ja kannattavan kasvun hakeminen siten, että investointien edellyttämä velkaantuminen saadaan konsernitasolla pidettyä maltillisena.

Energiantuotantolaitteistoja kehitetään huoltovarmuuden, kehittyvien teknologioiden, sekä asiakastarpeiden mukaisesti. Kaukolämpöliiketoiminnan osalta lämpökattiloiden uusiminen tulee jatkossakin olemaan jatkuvaa toimintaa.

Sähköntuotantoresurssien osalta perinteisten sähköntuotantomuotojen kannattavuus, sekä tulevaisuuden näkymät ovat heikentyneet. Tuulivoiman kannattavuus sen sijaan on parantunut. Hankekehitystä kannattaa pitää vireillä mahdollisten tukkusähkön hinnannousujen sekä ennakoitujen

uusiutuvan energian uusien tukimuotojen varalta.

Vuodelle 2018 konsernin johtamisen painopisteiksi nostettiin i) kannattavan kasvun ja operatiivisen tehokkuuden hakeminen, ii) johtamisjärjestelmän kehittäminen, iii) kumppanuuksien hallintamallin kehittäminen. Toiminnan ja kehityksen läpäisevä teema on digitalisaatio, joka konkretisoi omien toimintaprosessien tiedon parempana hyödyntämisenä, mutta myös uusina tuotteina ja parempana palveluna asiakkaille. Nämä ovat edelleen relevantit painopisteet myös vuodelle 2019.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Järvi-Suomen Energia Oy, Kymenlaakson Sähköverkko Oy, Lappeenrannan Energiaverkot Oy sekä Elvera Oy ilmoittivat helmikuussa 2019 perustavansa yhteisen uuden osakeyhtiön, jonka tarkoituksena on keskittää sähkön siirto- ja jakeluverkkojen käyttökeskustoiminta, sekä mahdollistaa aiempaa tehokkaamman viankorjaus- ja kunnossapitotoiminnon. Uuden yhtiön arvioidaan aloittavan toimintansa keväällä 2019.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taloudellinen kehitys

Energialiiketoiminnan perinteiset liiketoiminta-alueet, kuten sähkön siirto ja jakelu, kaukolämpötoiminta, sekä sähkön tuotanto ovat sidoksissa yleiseen talouden kehittymiseen. Talouden nousu- ja laskusuhdanteet heijastuvat usein energialiiketoiminnan volyymeihin ja katteisiin. Yleinen talouden nousu on heijastunut sähkön tukkumarkkinahintoihin nostavasti, mikä luo lähivuosille maltillisia positiivisia odotuksia Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantoresurssien tuloskehityksen osalta. Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantoresurssit ovat jo nyt hyvin vähäpäästöiset ja ensivuosisikymmenen alkupuolella liki kokonaan hiilidioksidivapaata vesivoimaa, ydinvoimaa, sekä uusiutuvilla puupolttoaineilla tuotettua sähköä. Kun samaan aikaan eurooppalaisen päästöoikeusmarkkinan hintataso on noussut voimakkaasti, mahdollisesti pysyväluonteisestikin, vähäpäästöiseksi kehitetty Suur-Savon Sähkö – konsernin sähköntuotantokapasiteetti hyötyy tästä kehityksestä.

Sähkön siirtoliiketoiminnassa on astuttu ainakin toistaiseksi lievästi pienenevien volyymien aikaan. Tuottavuus ei sähkön siirtoliiketoiminnassa enää tule orgaanisen volyymin kasvun kautta. Siirtoliiketoiminnan tuottavuutta määrittelee keinotekoisien kilpailuelementtien monopoliliiketoimintaan tuonut sähkön siirtoliiketoiminnan valvontamalli, sekä liiketoiminnan optimointi tuota valvontamallia vasten. Siirtoliiketoiminnan tuottopotentiaali valvontamallin myötä tapahtuu verkoston arvoa mahdollisimman tehokkain investoinnein nostamalla, sekä operatiivista tehokkuutta jatkuvasti parantamalla. Meneillään oleva sähkön siirtoliiketoiminnan valvontamallin valvontajakso antaa kohtuulliset edellytykset jopa parantaa Suur-Savon Sähkö- konsernin sähkön siirto- ja jakelutoiminnan kannattavuutta.

Sähkön myyntitoiminnassa ennakoitaan kilpailun edelleen kiristyvän. Toimialalla on yli seitsemänkymmentä vähittäismyymää. Vähittäismyyjien määrän odotetaan pienenevän rajusti lähivuosien aikana. Menestystekijöitä kilpailun kiristyessä on kustannuskilpailukykyyn kehittyminen kilpailijoita nopeammin, skaalautuvuutta ja kehityskykyä erityisosaamisalueisiin omaavan liiketoimintamallin kehittäminen, sekä innovatiivisuus asiakkaille tuotettavan lisäarvon luomiseen. Lumme Energia Oy muodostettiin erilliseksi vähittäismyyntiyhtiöksi 1.9.2017, omistajiensa Suur-Savon Sähkö Oy:n ja Etelä-Savon Energia Oy:n luovuttaessa vähittäismyyntitoimintansa perustettuun yhtiöön. Tämä rakenne tukee ketteryyttä, markkinaehtoisuutta ja antaa mahdollisuuksia suuruuden ekonomian saavuttamiseen. Lumme Energia Oy:n on välttämätöntä kehittää liiketoimintamallia skaalautuvaan ja tehokkaaseen suuntaan ja aktiivisesti haettava yritysjärjestelykumppaneita.

Suur-Savon Sähkö -konsernissa vieraan pääoman osuus kasvaa sähkön siirto- ja jakeluverkostojen ja energiantuotantokapasiteetin investointien vuoksi. Lainasalkun kasvaessa markkinakorkojen kehittyminen on aiempaa merkittävämmässä roolissa rahoituskulujen näkökulmasta.

Perustuen sähkön tukkuarvohintojen nousuun, sekä sähkön siirtoliiketoiminnan investointien myötä nousevaan sallittuun tuottoon, konsernin taloudellisen tuloksen odotetaan lievästi nousevan vuoden 2019 aikana. Sitä seuraavien vuosien osalta keskeinen epävarmuus liittyy yleiseen talouden kehittymiseen.

Operatiivisen toiminnan tehostamisen myötä saavutettavat taloudelliset säästöt ovat tärkeitä, ei pelkästään tuloksenteon turvaamisen, vaan ennen kaikkea rahoituksellisen aseman parantamisen myötä. Lähtökohtaisesti tulo-rahoitus ei riitä konsernin investointien kattamiseen, mutta toimimalla mahdollisimman tehokkaasti sekä investoinneissa, että operatiivisessa toiminnassa, voidaan vaikuttaa konsernin velkaantumiseen vuoteen 2036 ulottuvan säävarman verkon rakentamisen takarajan puitteissa.

Liiketoimintojen laajentaminen

Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnot tulevat kehittymään kumppanuuksien kautta uusiin asiakkaille tarjottaviin tuotteisiin. Eri liiketoiminnoissa on aktiivista liiketoiminnan yhteistyön kehittämiseen liittyvää pohdintaa ja valmistelua. Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnoista kaikissa pätevät teollisen logiikan lainalaisuudet, suuruuden ekonomian tehokkuuden ja suuruuden tuoman kehityskyvyn osalta. Tämä osaltaan ohjaa tulevaisuuden suunnitelmia energiatoimialan yrityksissä ja pitää huomioida myös Suur-Savon Sähkö -konsernin liiketoiminnan kehittämisessä. Säävarman sähkön siirto- ja jakeluverkon rakentamisen yhteydessä Järvi-Suomen Energia Oy rakentaa samalla myös valokuituverkon runkoverkkoa. Tästä arvioidaan tulevan tulevaisuudessa oma kasvava liiketoiminta-alue konsernirakenteeseen.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa jatkui pienjänniteverkon tasasähkönsiirtoon liittyvä tutkimushanke (Low-Voltage Direct Current, LVDC). Järjestelmään asennetulla akustolla on saatu käytännön kokemusta. Akuston toiminnan seurannalla selvitetään energiavarastojen toimintaa aidoissa jakeluverkko-olosuhteissa. Järjestelmää on tarkoitus edelleen täydentää aurinko- tai tuulivoimalaitteistolla, jolloin järjestelmä olisi lähellä älyverkon rakennetta. Aurinkopaneelin toteutus järjestelmään toteutettiin vuoden 2018 alussa. Älyverkot sisältävät sähkövarastoja ja pienimuotoisia tuotantolaitteistoja, joiden on tarkoitus toimia itsenäisesti silloin, kun yhteys muuhun jakeluverkkoon on poikki.

Lisäksi konserni on edelleen ollut mukana laajemmassa sähkötekniikan tutkimuspoolissa yhdessä muiden Itä-Suomen haja-asutusalueen energiayhtiöiden (R4) kanssa. Pooli toteuttaa useita tutkimushankkeita, joiden tuloksia voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Vuoden 2018 lopussa valmistui R4-ryhmän kanssa yhteistyössä toteutettu 'Sähköasiakas 2030' tutkimushanke, joka antoi lisätietoa sähkön käytön muutosten ja esimerkiksi mikrotuotannon sekä sähköisen liikenteen odotetuista vaikutuksista sähkön siirto- ja jakeluverkkotoimintaan pitkällä aikavälillä. Tutkimustieto on tärkeää suunniteltaessa tulevaisuuden sähkön siirto- ja jakeluverkkotoimintaa.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallintatyö on osa konsernin vuosisuunnittelua sekä johtamista. Riskienhallintapolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on sekä oman, että ulkopuolisen henkilöstön turvallisuus ja sen

parantaminen, sekä tavoitteiden toteutumista estävien riskien hallinta. Konsernin sisäisen valvonnan periaatteet koskevat kaikkia konsernissa työskenteleviä.

Keskeisimmät ja todennäköisimmät yksittäiset riskit johtuvat sääilmiöistä. Myrskyt ja lumikuormat voivat heikentää tulosta korjauskustannusten ja lain määraämien vakiokorvausten takia.

Toiminta perustuu aikaisempaa enemmän tiedon ja tietovirtojen hallintaan. Tiedon säilyvyyden turvaaminen, tiedon yhtenäisyyden ja oikeellisuuden varmistaminen eri käyttötarkoituksissa, sekä tietojärjestelmien jatkuvuuden turvaaminen on liiketoiminnan kannalta kriittistä.

Tietojärjestelmien kriittisyys korostuu poikkeusolosuhteissa. Verkostojen ohjaus-, puhelin- ja työnhallintajärjestelmät ovat kriittisiä suurhäiriöiden tehokkaassa hoidossa. Myös asiakastiedotukseen liittyvä häiriöinfo ja siihen liittyvää tekstiviestipalvelua voidaan pitää keskeisenä poikkeusolojen järjestelmänä. Näiden mahdollinen vikaantuminen vähintäänkin hidastaa verkon vikojen korjausta. Näihin riskeihin liittyvien vaikutusten rajaamiseksi valmiussuunnitelmassa on esitetty toimintamallit kyseisten tilanteiden varalle.

Uusi sähkömarkkinalain sääntelymalli otettiin käyttöön 1.1.2016. Malli itsessään sisältää mahdollisuuden uusia sähköverkkoa toimitusvarmuusvaatimusten mukaisesti. Sähkömarkkinalaki johtaa käytännössä investointien toteuttamiseen vahvempiin ja kalliimpiin ratkaisuihin, kuin mitä ilman sähkömarkkinalakia toteutettaisiin. Sähkömarkkinalain mahdollistaman kohtuullisen sallitun tuoton pysyvyys on liiketoimintariski. Mikäli säävarman verkon rakentamisessa velkaannutaan paljon ja sitten lainsäädännön sallima kohtuullinen tuotto rajattaisiinkin matalammalle tasolle, liiketoiminnan kassavirta voi muodostua ongelmaksi. Viitteitä sähkömarkkinalain muutoksista ei kuitenkaan kirjoitushetkellä ole.

Merkittävimät henkilöturvallisuusriskit liittyvät liikenteeseen ja pylvästyöskentelyyn. Myös myrskyt lisäävät merkittävästi henkilöriskin mahdollisuutta, koska verkon korjauksen yhteydessä joudutaan liikkumaan ja työskentelemään vaativissa olosuhteissa.

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea liiketoimintastrategian tavoitteiden saavuttamista. Merkittävin suojattava liiketoimintariski on sähkön hintariski. Sähkömarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa pääasiassa konsernin tuotanto- ja myyntiliiketoimintoihin. Lyhyellä aikavälillä sähkön hintaan pohjoismaisilla markkinoilla vaikuttavia tekijöitä ovat vesitilanne, tuulivoiman vaihtelu, lämpötila, päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinta, sekä valtioiden välinen sähkön vienti- ja tuontitilanne. Yhtiö suojautuu sähkön hintariskejä vastaan tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin, että hankinnan osalta. Suojaustoimintaa varten konserniyhtiöt noudattavat hyväksytyjä energiakaupan ja hankinnan riskienhallintapolitiikkaa, jonka toteutumista valvotaan systemaattisesti.

Konsernin korolliset velat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia lainoja, jolloin markkinakorkojen mahdollinen nousu voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla konsernin tuloskehitykseen. Yhtiö suojautuu markkinakorkojen muutoksia vastaan koronvaihtosopimuksilla. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävä osa vieraan pääoman ehtoista lainoista on suojattu koronvaihtosopimuksilla, tai kiinteillä korkosopimuksilla.

Yhtiöllä on 20,26 %:n omistusosuus Mankala-periaatteella toimivassa Kymppivoima Oy:ssä. Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöllä on oikeus osakesarjakohtaisesti yhtiön tuottamaan sähkөөn. Yhtiö vastaa osakesarjakohtaisesti yhtiön sähkön hankintakustannuksista, jotka muodostuvat muuttuvista kustannuksista, kiinteistä kustannuksista, poistoista ja rahoituskustannuksista. Rahoituskustannuksiin vaikuttavat myös Kymppivoima Oy:n tekemät korkojohdannaissopimukset.

Yhtiö varautuu vahinkoriskeihin tavanomaisten omaisuus- ja vastuuvakuutusten avulla.

Suur-Savon Sähkö -konsernin henkilöstö on toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä. Työterveyttä ja turvallisuutta vaarantavat riskitekijät ovat lähinnä henkiseen kuormitukseen ja jaksamiseen liittyviä riskejä. Henkisen työkyvyn tukemisen näkökulmasta tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa on keskeistä.

Konsernissa valmistellaan työterveys ja -turvallisuusjärjestelmä sertifiointivalmiuteen vuoden 2019 aikana. Vastuullisen työnantajan vastuu henkilöstöstä loittuu myös palveluntarjoajien organisaatioihin ja kumppaneille tehdään säännöllisesti työterveys-turvallisuusauditointeja.

Vuoden 2017 alussa astui voimaan uusi eläkelaki, joka nosti eläkeiä. Työurien jatkaminen loppupäästä haastaa organisaatiot tukemaan työkykyä uudella tavalla. Toimintamalleja työn kuvan kehittämiseksi 'senioritehtäviin' ei vielä ole, mutta tarve sille on tunnistettu. Vuonna 2018 käynnistettiin ikäjohtamisohjelman pilottiryhmä, jossa on osa konsernin viisikymmentä vuotta täyttäneistä henkilöistä. Ikäjohtamisryhmässä etsitään yksilöllisiä työkykyä turvaavia ja vahvistavia toimintamalleja.

Konsernissa toimii henkilöstötoimikunta, joka on työnantajan ja työntekijöiden edustajien välinen foorumi, jossa toteutetaan vuorovaikutusta ja informointia kaksisuuntaisesti työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella:

	2018	2017	2016
Emoyhtiö	31	64	79
Konserni	109	106	142

Tilikauden palkat ja palkkiot milj. euroa:

	2018	2017	2016
Emoyhtiö	2,21	3,43	3,88
Konserni	5,72	5,22	6,59

Tilikauden aikana maksetut rahapalkat olivat emoyhtiössä 2,3 milj. euroa (3,4 milj. euroa 2017) ja konsernissa 6,0 milj. euroa (5,4 milj. euroa 2017).

Suur-Savon Sähkö Oy:n palveluksessa oli vakinaisesti vuoden 2018 alussa 32 henkilöä ja konsernissa vastaavasti 108 henkilöä. Vuoden lopussa vastaava henkilömäärä oli emoyhtiössä 28 ja konsernissa 98. Näistä osa-aikatyötä tekeviä oli emoyhtiössä 0 ja konsernissa 4 henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen luku on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kesäharjoittelijoita oli emoyhtiössä 2 henkilöä ja konsernissa 3 henkilöä. Eläkkeelle siirtyi emoyhtiössä 2 henkilöä ja konsernissa 5 henkilöä.

Vuonna 2018 oli käytössä kaikissa konserniin kuuluvissa yhtiöissä ja yksiköissä tulospalkkiojärjestelmä, joka perustui konsernin toiminnallisiin tavoitteisiin.

Yhteiskuntavastuu ja ympäristö

Ympäristökulut ja aktivoidut ympäristömenot on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konsernissa on laadittu erityinen vastuullisuusohjelma, jossa on tarkasteltu yritys vastuuta eri näkökulmista ja asetettu tavoitteita yritys vastuun kehittämisessä. Yritysvastuu- ja ympäristötiedot julkaistaan kevään 2019 aikana osana vuosikertomusta yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.ssoy.fi.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 26.407.141,87 euroa, josta tilikauden voitto on 6.996.186,85 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään:

- osinkona jaetaan 90,00 euroa/osake, yhteensä	6 779 160,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	<u>19 627 981,87 euroa</u>
	26 407 141,87 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön osakkeet

Emoyhtiössä on 77 708 nimellisarvotonta osaketta sekä yksi osakelaji; kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Maksimi äänimäärä on 10 % yhtiökokouksessa edustetuista äänistä. Emoyhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei ole äänioikeutta. Osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen 13 §:n lunastuslauseke ja 14 §:n osakkeiden lunastusvelvollisuus.

Omat osakkeet

Yhtiöllä oli tilikauden lopussa hallussaan 2 384 hankittuja ja lunastettuja omia osakeitaan. Omien osakkeiden osuus osakepääomasta on 3,1 %. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Yhtiö käytti tilikauden aikana yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukaista lunastusoikeuttaan lunastamalla yhden osakkeen.

Hallinnointiperiaatteet

Suur-Savon Sähkö Oy noudattaa listaamattomalle yhtiölle soveltuvien osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Suur-Savon Sähkö Oy:n hallinnointikoodi sekä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ylläpidetään yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.ssoy.fi kohdassa Yritys – Hallinto ja johtaminen.

Tietoja yhtiön organisaatiosta, johdosta ja tilintarkastajista

Yhtiön osakeomistus kertomusvuoden lopussa oli omistajaryhmittäin:

Omistaja ryhmä	Omistajien määrä	Osakkeiden määrä	% pääomasta
Kunnat	18	46 445	59,77
Seurakunnat	3	3 980	5,12
Muut yhteisöt ja yritykset	20	20 448	26,31
Yksityiset	341	4 451	5,73
Yhteensä	382	75 324	96,93
Yhtiön hallussa		2 384	3,07
Yhteensä		77 708	100,0

Varsinainen yhtiökokous 25.4.2018 yhtyi hallituksen esitykseen voiton käytöstä ja päätti hallituksen esityksen mukaisesti jakaa tilivuodelta 2017 osinkoina 60 euroa osakkeelta, yhteensä 4.519.500,00 euroa.

Yhtiökokous valitsi uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi erovuoroisten tilalle; Petra Huupponen, Keijo Suomalainen, Timo Pulkkinen, Anja Kauppinen, Pekka Laitinen ja Juha Hiekkanen. Erovuorossa olevista jäsenistä; Jaakko Mattila, Jukka Ollikainen, Lasse Partanen, Arto Seppälä, Jaana Vartiainen ja Ari Yli-Teevahainen valittiin uudelleen hallintoneuvoston jäseniksi. Valittujen hallintoneuvoston jäsenten toimikausi kestää vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 7.6.2018 puheenjohtajaksi Jukka Ollikaisen ja varapuheenjohtajaksi Lasse Partasen. Hallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi uudelleen Heikki Pärnänen, Matti Kunnas ja Tiina Snicker. Hallintoneuvosto valitsi hallituksen puheenjohtajaksi edelleen Jaakko Hännisen ja varapuheenjohtajaksi Tiina Snickerin.

Yhtiön hallintoneuvostoon kuuluivat kertomusvuoden päättyessä (suluissa erovuosi):

Jukka Ollikainen, puheenjohtaja, kunnanjohtaja, Mäntyharju (2021)
Lasse Partanen, varapuheenjohtaja, maanviljelijä, Sulkava (2021)
Jarkko Fågel, yrittäjä, Hartola (2019)
Juha Hiekkänen, yrittäjä, Toivakka (2021)
Heidi Honkanen, maatalousyrittäjä, Hirvensalmi (2019)
Risto Huuhka, konduktööri, Pieksämäki (2020)
Petra Huupponen, metsänhoitaja, Rantasalmi (2021)
Antti Häkkänen, oikeusministeri, Mäntyharju (2019)
Marja Kauppi, fysioterapeutti, Mikkeli (2020)
Anja Kauppinen, talouspäällikkö, Hankasalmi (2021)
Tuomo Kärnä, insinööri, Luhanka (2020)
Heli Laamanen, maatalousyrittäjä, Savonlinna (2019)
Pekka Laitinen, maa- ja metsätalousyrittäjä, Savonlinna (2021)
Jari Liukkonen, maaseutuyrittäjä, Pertunmaa (2019)
Timo Loikkanen, yrittäjä, Enonkoski (2020)
Olli Luukkonen, metsätalousinsinööri, Puumala (2019)
Jaakko Mattila, taksiyrittäjä, Juva (2021)
Tapani Nykänen, maatalousyrittäjä, Savonlinna (2020)
Matti-Pekka Parkkinen, autoilija, Savonlinna (2020)
Timo Pasonen, yrittäjä, Juva (2019)
Tapio Paunonen, myymäläpäällikkö, Juva (2019)
Timo Pulkkinen, työpäällikkö, Savonlinna (2021)
Minna Pöntinen, tradenomi, Mikkeli (2020)
Armi Salo-Oksa, yrittäjä, Mikkeli (2019)
Arto Seppälä, kunnallisneuvos, Mikkeli (2021)
Eero Sistonen, toiminnanjohtaja, Rantasalmi (2020)
Keijo Suomalainen, verkostoasentaja, Joutsa (2021)
Jaana Vartiainen, lastentarhanopettaja, Mikkeli (2021)
Ari Yli-Teevahainen, yrittäjä, Heinola (2021)

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden päättyessä (erovuorovuosi):

Jaakko Hänninen, puheenjohtaja, pitäjänneuvos, Juva (2019)
Tiina Snicker, varapuheenjohtaja, talouspäällikkö, Mikkeli (2020)
Sakari Ainali, musiikinopettaja, Toivakka (2019)
Matti Kunnas, laamanni, Mikkeli (2020)
Heikki Pärnänen, agrologi, Savonlinna (2020)
Juhani Talikka, toimitusjohtaja, Hartola (2019)

Varsinaisen yhtiökokouksen 25.4.2018 valitsevat tilintarkastajat ovat:

Juho Himanen, KHT, Mikkeli
Jukka Lievonon, KHT, Savonlinna
Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, KHT, JHT, Oulu

Varatilintarkastajat:

Harri Jylhä, KHT, Savonlinna
Arto Saarinen, KHT, Jyväskylä

Järvi-Suomen Energia Oy

Järvi-Suomen Energia Oy toimii osana Suur-Savon Sähkö -konsernia. Yhtiön omistaa Suur-Savon Sähkö Oy. Järvi-Suomen Energia Oy harjoittaa emoyhtiöltä vuokraamissaan verkoissa alue- ja jakeluverkkotoimintaa ja toimii näiden verkkojen verkonhaltijana omalla vastualueellaan. Liikevaihto oli 100,1 milj. euroa, joka oli edelliseen vuoteen nähden 9,0 milj. euroa pienempi. Siirtohinnoista johtuva liikevaihto kasvoi 2,8 milj. euroa. Kasvu johtui heinäkuun alussa toteutetusta siirtohintojen korotuksesta. Verkostoinvestointeja valmistui edellisvuotta vähemmän, jotka alensivat liikevaihtoa 12,1 milj. euroa. Jakelualueen pienenevän väestömäärän ja kasvavan pientuotannon takia liikevaihdon kasvua siirtovolyymien kautta ei ole näköpiirissä.

Toimitusvarmuustavoitteiden saavuttamiselle haettiin jatkoaikaa kesällä 2016 ja päätös asiasta saatiin huhtikuussa 2018. Päätös oli lain sallimien raamien mukaisesti pisin mahdollinen. Päätöksen mukaan kaikkien asiakkaiden sähkön laadun tulee olla toimitusvarmuusvaatimusten mukainen 2036 loppuun mennessä. Lain ensimmäinen välitavoite edellyttää, että vuoden 2019 loppuun mennessä 50 prosentilla vakituisista asiakkaista ei ylity taajamissa 6 tunnin häiriöaika tai haja-asutusalueella 36 tuntia. Tällä hetkellä lain edellyttämä välitavoite täyttyy jo noin 60 prosentilla vakituisista asiakkaista.

Sähköhäiriöiden määrä oli lähivuosien pienin ja asiakkaiden kokema keskimääräinen häiriöaika oli historian pienin (SAIDI 4,4 tuntia/asiakas, vuonna 2017 2,1).

Yhtiön tulos oli budjetoitua parempi ja tähän oli syynä häiriökorjauskustannusten ja ennakoivan verkoston kunnossapidon alittuminen.

Tilinpäätökseen on kirjattu 18,5 milj. euron konserniavustus emoyhtiölle.

Vakituisen henkilökunnan määrä oli tilikauden lopussa 24.

Hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden päättyessä:

Martti Lappalainen, hallituksen puheenjohtaja
 Osmo Anttalainen, hallituksen jäsen
 Mikko Hentinen, hallituksen jäsen
 Juha Korpijärvi, hallituksen jäsen

Hallitus kokoontui vuoden aikana 6 kertaa.

Tilintarkastajina toimivat:

Tilintarkastus Inkeröinen & Himanen Oy, päävastuullinen tarkastaja Juho Himanen, KHT
 KPMG Oy Ab, päävastuullinen tarkastaja Antti Kääriäinen, KHT, JHT

Lumme Energia Oy

Lumme Energia Oy toimii osana Suur-Savon Sähkö -konsernia. Yhtiön omistaa Suur-Savon Sähkö Oy (omistusosuus 79,4 %) ja Etelä-Savon Energia Oy (omistusosuus 20,6 %). Lumme Energia Oy:n toimialana on energian tuotanto, hankinta ja myynti, tähän liittyvä palvelu- ja muu liiketoiminta, energian tuottamiseen ja käyttöön liittyvät järjestelmät sekä konsultaatio. Yhtiön kotipaikka on Mikkeli. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 27.6.2017 ja varsinainen liiketoiminta on käynnistynyt 1.9.2017. Nyt raportoitu tilikausi on yrityksen ensimmäinen koko vuoden kestävä ja vertailutietona vuodelta 2017 esitetyt luvut ovat kausilta 9-12/2017.

Sähkön vähittäismarkkinatilanne jatkui koko vuoden tiukkana, mutta siitä huolimatta Lumme Energian asiakasmäärä kääntyi nousuun kesällä 2018. Volyyymi pysyi kutakuinkin ennallaan. Lumme Energiassa vuosi 2018 oli voimakkaan kehittämisen aikaa. Yhtiön brändi on uusi ja sen tunnetuksi tekemistä jatkettiin sekä valmistauduttiin palvelutuotteiden laajaan kehittämiseen. Vakituisen henkilökunnan

määrä oli tilikauden lopussa 46 henkilöä.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut 30.4.2018 asti Markus Tykkyläinen ja 1.5.2018 alkaen Tapo Lehtoranta. Tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Hallitukseen kuuluivat 30.4.2018 saakka

Mikael Venäläinen, hallituksen puheenjohtaja

Erkki Karppanen, hallituksen jäsen

Markus Tykkyläinen, hallituksen jäsen

1.5.2018 alkaen ja kertomusvuoden päättyessä (31.12.), yhtiön hallitus oli:

Markus Tykkyläinen, hallituksen puheenjohtaja

Erkki Karppanen, hallituksen jäsen

Mikael Venäläinen, hallituksen jäsen

Hallituksen varajäsenenä toimivat vuoden 2018 aikana:

Eija Simonen-Riikonen ja Jukka Eestilä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Kerienergia Oy

Suur-Savon Sähkö Oy omistaa 67,0 % Kerienergia Oy:n osakkeista ja loput 33,0 % omistaa Sahakuutio Oy. Osakkeiden omistuksessa ei ole tapahtunut muutoksia tilikaudella, tai sen päättymisen jälkeen.

Yhtiö tuottaa omistajilleen lämpöenergiaa omakustannushintaan Sahakuutio Oy:n kuivaamoille ja Suur-Savon Sähkö Oy:n Kerimäen keskustaajaman kaukolämpöasiakkaille. Biolämpökeskuksen suunniteltu vuosihuolto tehtiin elokuussa. PIPO-asetuksen mukaisesti öljyn tankkausasema saatiin tilikauden aikana valmiiksi.

Tilikauden 2018 liikevaihto oli 0,5 M€ (0,5 M€ 2017) ja tilikauden tulos 40,32 euroa (6,00 euroa 2017). Liiketoiminta on kehittynyt suunnitellusti tilikauden päättymisen jälkeen. Tulevalla tilikaudella ei liiketoiminnassa ole odotettavissa olennaisia muutoksia. Vuoden 2019 tuloksen oletetaan olevan noin vuoden 2018 tuloksen mukainen.

Yhtiön palveluksessa ei ole ollut henkilökuntaa.

Yhtiön hallituksessa toimivat Heikki Tirkkonen puheenjohtajana, sekä jäsenenä Mika Laine ja Jari Suomalainen. Toimitusjohtajana toimii Harri Karhu.

[Sivun alkuun](#)